

Mijn opa haat Nederland

Eric Bras

Soms gebeurt het dat je een gesprek hoort, terwijl dat niet per se de bedoeling is. Laatst zat ik in de metro en hoorde twee jonge vrouwen met elkaar praten. De één had een hoofddoek om en was daarmee voor mij een moslim. De ander had een weelderige krullende haardos. Die bos krullen zei niet direct iets over haar identiteit. De jonge vrouw met hoofddoek vertelde over haar dagelijks leven, of ze wel of niet uit zou gaan en met wie. Of die jongen haar nou wel of niet mee op 'deet' zou nemen. Waar ze dan heen zou gaan en of dat leuk zou zijn. Ik volgde een en andere met een half oor. Op een goed moment hoorde ik het meisje met de krullen zeggen: '...maar ik ken jouw opa helemaal niet.' 'Nee', zei de ander, 'en dat zal ook niet snel gebeuren: hij haat Nederland.' 'Wie niet?', antwoordde het krullenmeisje. En met deze opmerking verdwenen ze in de menigte.

Mijn eerste gedachte was: dan ga je toch lekker ergens anders wonen! Dat heb je zo met eerste gedachten: ze zijn er voor je hebt nagedacht. Mijn tweede gedachte was: hoe kan je leven in een land dat je haat? En waarom haat je het eigenlijk? Het is – met al zijn gebreken – toch een mooi en leuk land? Of had het iets te maken met de net gehouden provinciale verkiezingen en de uitslag daarvan, die een nieuwe sterke man in beeld gebracht hadden? Het zou mij niet duidelijk worden.

Later – tijdens het vervolg van mijn reis – kwam een derde gedachte op. Hoe zou je als geestelijk verzorger omgaan met zo'n verhaal? Hoe zou je kunnen zorgen voor dit verhaal? Wat zou je vragen? Wat betekent dat voor jou, haat? Vertel eens, hoe kom je tot die uitspraak? Waar komt die haat vandaan? Zullen we samen bidden om je haat wat te laten luwen? Ik was het spoor weer eens flink bijster. Er overviel mij een hulpeloos gevoel. Hoe kan je als mens en specifiek als geestelijk verzorger omgaan met deze grote gevoelens, die tegelijk waarschijnlijk oprecht, maar ook zeer waarschijnlijk dubbel zijn.

Misschien moet er een metro-geestelijk verzorger worden aangesteld, die de hele dag – betaald door het gemeentelijk vervoerbedrijf – heen en weer rijdt op allerlei metrolijnen en min of meer stiekem mensen afluistert. Om dan – op een passend moment – zijn identiteit te onthullen en een gesprek te beginnen. Straatpastoraat maar dan niet op straat. Een soort denker des vaderlands maar dan op individueel niveau. Je kunt het je nog voorstellen ook. Hoe zou dat zijn, onaangekondigd iemand tegenkomen die een praatje maakt en reageert op wat jij met een ander bespreekt. 'Man rot op, bemoei je er niet mee.' In Amsterdam kan je alles verwachten. Toch is het maken van een praatje – al dan niet met inhoud – een vaardigheid die niet veel mensen meer bezitten. In de trein zie je zelfs stickers op de ramen met daarop mensen vermomd als pictogram, die nadrukkelijk met elkaar in gesprek zijn. Wat de NS er precies mee bedoelt is onduidelijk. Is dit een coupé waar je – in tegenstelling tot de stiltecoupé – wel mag praten? Of roept de NS ons op met elkaar in gesprek te gaan? Ik hoop het laatste.

Eric Bras – e.bras@vumc.nl